

**Sofija Lihovaya, doktor pravnih nauka – profesor
Kijevski nacionalni univerzitet po imenu „Tarasa Ševčenka“
Pravni fakultet**

ANTIKORUPCIONO ZAKONODAVSTVO UKRAJINE - PROBLEMI I PERSPEKTIVE RAZVOJA

Problem korupcije, bezuslovno, nije samo domaća pojava, isključivo ukrajinska, već i pojava u svetu. Kao što svedoči istorija, korupcija ima svoje istorijske izvore, tradiciju i faktički prati državu od samog njenog nastanka. Ti, koji stoje ispred državnog kormila upravljanja, raspoređuju državno blago i narodno dostojanstvo, nisu zanemarivali i ne zanemaruju skupe poklone, prijem mita i uzimanje mita. O opštoj opasnosti korupcije rečeno je mnogo. Ona može dovesti do maksimalnog sniženja efektivnosti mnogih državnih programa i razvojnih planova, može dovesti do ekonomske nestabilnosti i brzog devalviranja životnog standarda naroda mnogih država sveta, do nepravednog naglog raslojavanja stanovništva po zaradi i društvenom položaju, po uslovima života.

Sve navedeno primorava međunarodnu zajednicu i njene organizacije da traže pravne mehanizme i puteve rešenja ovih komplikovanih i kompleksnih problema.

Danas postoji dovoljno reprezentativno i jako međunarodno antikorupcijsko zakonodavstvo. Pojedini od tih dokumenata, doneti od strane OUN-a i Saveta Evrope, imaju obavezujući karakter za države – članice tih međunarodnih organizacija, neki od njih imaju preporučujući karakter, ali u svim slučajevima njihov praktični značaj u ovoj pravnoj oblasti za zakonodavstva dovoljno mlade ukrajinske države i države sličnih Ukrajini imaju neprocenjivi značaj. Upravo kordinirane akcije država koje su međusobno povezane uzajamnom ekonomskom, finansijskom, političkom i kulturnom saradnjom, mogu dati pozitivne rezultate u

borbi sa korupcijom, posebno što se tiče legalizacije (pranja) nezakonito stečenog kapitala u borbi sa narkobiznisom, trgovine ljudima, trgovine oružjem.

Pojedinim inostranim državama (Nemačkoj, Francuskoj, Italiji) pošlo je za rukom ozbiljno kontrolisanje i suzbijanje korupcije. Korišćenje njihovih iskustava pri pripremanju antikorupcijskog zakonodavstva Ukrajine, po našem mišljenju, imaće pozitivne efekte.

Danas većina zakona donetih od strane Vrhovne Skupštine Ukrajine, u tom smislu "Zakon o borbi sa korupcijom", "Zakon o borbi sa organizacijama pravnih osnova borbe sa organizovanim kriminalitetom", daleko su od savršenstva i praktično ne dejstvuju. Oni zahtevaju promene. Zadržaćemo se u prvom redu na rezultate rada po pitanjima sprečavanja korupcije u Ukrajini u 2007. godini.

Korupcija pretila nacionalnoj bezbednosti i društveno-pravnom poretku Ukrajine. Utiče na formiranje i delatnost institucija vlasti i političkih institucija. Podriva poverenje građana prema organima državne vlasti. Poslednjih godina korupcionaške delatnosti se nisu umanjile i danas borba s tom negativnom pojavom ostaje jedan od glavnih i aktuelnih ciljeva državne politike.

Prema raznim ocenama do 65% od svih polugodišnjih dohodaka preduzetnika, trećina se daje na podmićivanje službenih lica. Eksperti Svetske banke ocenjuju godišnju sumu mita u Ukrajini na nivou dvomesečnog novčanog obrta države Ukrajine.

Na međunarodnoj sceni Ukrajina ima rejting i reputaciju veoma korumpirane države. Potvrda se nalazi u činjenici neizmenjenog niskog stepena rejtinga časnosti Ukrajine među autoritetnim međunarodnim statističkim analizama mišljenja građana i istraživanjima za nekoliko poslednjih godina. Posebno, prema rejtingu Međunarodne organizacije "Transparency International" Ukrajina se nalazila na 118 mestu među 180 država. Po podacima ove autoritetne organizacije indeks korupiranosti u Ukrajini za 2007. godinu je 2,7 (istodobno – 2,3 u 2003. godini; 2,2 – u 2004. godini; 2,6 - u 2005. godini; 2,9 – u 2006. godini).

Za vreme nezavisnosti Ukrajine zakonodavna i izvršna vlast nisu mogli ozbilnije uticati na ograničenje stepena, obima i kvantiteta pojava oblika korupcije. Antikorupcijsko zakonodavstvo, a to je više od 100 zakona, ukaza i pravilnika Vlade nije dostiglo postavljeni cilj – sprečavanje korupcije, budući da je ono u osnovi bilo usmereno na borbu sa korupcionim pojavnim oblicima među činovnicima srednjeg i nižeg nivoa zvanja i nije odgovaralo međunarodnim normama i standardima u punom obimu.

Osnovni stavovi izneti su u *Modelu zakona o borbi sa korupcijom* koji je donet na trinaestom plenarnom zasedanju Međuparlamentarne Skupštine država – učesnica SND. Taj Zakon usmeren je na zaštitu prava i sloboda građana, zaštitu bezbednosti država od pretnji koje proizlaze iz pojava oblika korupcije,

zaštitu
lica izje
korupci
i njihov
utvrđiva
odgovor
Ta
transpar
prema d
stupanje
lica. Koru
ili preko p
licima, a t
punomoćj
ovih lica p
materijaln
Koru
manje i d
protivprav
korupciju, o
Drža
dužnosti dr
Drža
obaveza u
Drža
deo državne
strukture, os
vlastno puno
Držav
utvrđene us
državnih org
Državi
zakonodavno
predstavnik
organa za za
Za koru
lica, sudovi, a
licima izjedna
organima mes

zaštitu efektivne delatnosti državnih organa i državnih službenih lica, a takođe lica izjednačenih sa njima, putem predupređivanja, dojava, presecanja i otkrivanja korupcionih krivičnih dela, otklanjanje njihovih posledica i procesuiranje krivaca i njihove odgovornosti, predstavlja osnovne principe borbe sa korupcijom, utvrđivanje protivpravnih oblika vezenih za korupciju, a takođe uslova nastanka odgovornosti.

Taj Zakon usmeren je, takođe, na proširenje demokratskih načela, transparentnosti i kontroli u upravljanju državom, na jačanje poverenja stanovništva prema državi i njenim strukturama, stimulisane kompetentnih specijalista na stupanje u državnu službu, stvaranje uslova za nepodkupivost državnih službenih lica. Korupcija (korupcioni kriminalitet) – nije predviđeno zakonom primanje lično ili preko posrednika materijalnih dobara i privilegija od strane državnih službenih lica, a takođe lica koja su izjednačena sa njima sa korišćenjem svojih dužnostnih punomoćja i povezanih sa njihovim mogućnostima, već direktno potkupljivanje ovih lica putem protivpravnih poklona od strane fizičkih i pravnih lica navedenim materijalnim dobrima i privilegijama.

Korupcione protivpravne delatnosti koje se odnose na krivična dela – primanje i davanje mita, druge korupcione protivpravne delatnosti, povezani sa protivpravnim dobijanje materijalnih dobara i privilegija ili stvaranje uslova za korupciju, odgovornost koja je ustanovljena krivičnim zakonikom države.

Državna službena lica – lica koja se nalaze na državnim položajima (državne dužnosti državne vlasti i državne dužnosti državne službe).

Državna dužnost – dužnost u državnim organima sa predviđenim krugom obaveza u realizaciji punomoćja državnih organa, zadataka i funkcija države.

Državni organ – obrazovan u skladu sa zakonodavstvom države, sastavni deo državnog aparata koji ima odgovarajuće kompetencije i proizvedene od nje strukture, ostvaruje u karakternim za nju organizaciono-pravnim formama državno-vlastno punomoćje.

Državne dužnosti državne vlasti (odgovorne državne dužnosti) – dužnosti, utvrđene ustavima i zakonima država za neposredno izvršenje punomoćja državnih organa.

Državne dužnosti državne službe – dužnosti, službe u ustanovljenom zakonodavnom poretku za neposredno obezbeđenje ispunjenja punomoćja lica, predstavnika državne dužnosti državne vlasti, a takođe dužnosti, službe državnih organa za zaštitu ispunjenja njihovih punomoćja.

Za korupcione protivpravne delatnosti snose odgovornost državna dužnostna lica, sudovi, a takođe, izjednačena sa njima druga lica. Sa državnim dužnostnim licima izjednačavaju se: (1) narodni poslanici parlamenta; (2) lica, izabrana u organima mesne samouprave; (3) građani, zavedeni u zakonom utvrđenom po-

retku na položaj kandidata za predsednika i zamenika-predsednika država, na položaj poslanika državnog parlamenta, a takođe i članovi izbornih organa mesne samouprave; (4) službenici, sa punim ili nepunim radnim vremenom u organima mesne samouprave, čija se mesečna zarada isplaćuje iz sredstava državnog budžeta, vanbudžetskih fondova nastalih od strane državnih organa ili organa mesne samouprave.

U broj subjekata korupcionih protivpravnih delatnosti ulaze takođe fizička i pravna lica, koja protivpravno nude imovinska dobra i privilegije državnim dužnostnim licima ili licima izjednačenih sa njima.

Ovaj Zakon deluje na celokupnoj državnoj teritoriji u odnosu prema svim fizičkim i pravnim licima. Izvan teritorije države navedeni Zakon deluje u odnosu na građane i pravna lica koja su registrovana u državi, ukoliko nešto drugo nije predviđeno međunarodnim ugovorom. Zakonodavstvo o osnovama državne službe, položaja narodnih poslanika, sudija, o poreklu službi posebne kategorije državnih dužnostnih lica, o drugim mogućim subjektima korupcionih protivpravnih delatnosti mogu biti predviđeni pravnim normama, navedena ograničenja i zabrane, usmerena na predupređivanje korupcije.

Predsednik, zamenik-predsednika, narodni poslanici parlamenta države i sudije snose odgovornost za izvršenje korupcionih protivpravnih delatnosti po osnovama i po poretku ustanovljenom ustavima i zakonima država. Odgovornost za korupcione protivpravne delatnosti, odnosi se na krivičnopravne kažnjive delatnosti, predviđene krivičnim zakonicima država.

Borba protiv korupcije zasniva se na osnovama: (1) jednakosti svih pred zakonom i sudom; (2) obezbeđenja precizne pravne reglamentacije delatnosti državnih organa, zakonitosti i javnosti takve delatnosti, državne i društvene kontrole nad njima; (3) poboljšanje strukture državnog aparata, kadrovskih poslova i procedura rešenja pitanja koji se tiču prava i zakonskih interesa fizičkih i pravnih lica; (4) prioriteta zaštite prava i zakonskih interesa fizičkih i pravnih lica, a takođe, socijalno-ekonomskog, političko-pravnog, organizaciono-upravljackog sistema država; (5) priznanja dopuštenosti ograničavanja prava i sloboda državnih dužnostnih lica, a takođe, izjednačenih sa njima lica u slučajevima predviđenih zakonom; (6) ustanovljavanja kršenja prava i zakonskih interesa fizičkih i pravnih lica, likvidacija i predupređivanje negativnih posledica korupcionih protivpravnih delatnosti; (7) obezbeđenja lične bezbednosti građana koji su spremni na saradnju u borbi sa korupcionim protivpravnim delatnostima; (8) zaštita državno-pravnih i zakonskih interesa državnih dužnostnih lica i lica izjednačenih sa njima, utvrđenih za ta lica mesečne zarade (mesečne egzistencije) i privilegija koji obezbeđuju navedenim licima i njihovim porodicama dostojni stepen života; (9) nedopuštenosti delegiranja punomoćja na državno regulisanje preduzetničkih delatnosti fizičkih i pravnih

lica koji obavljaju takvu delatnost, a takođe, na kotrolu njihovu; (10) ostvarivanje operativno-policijske i druge delatnosti u ciljevima pronalaženja, otkrivanja, presecanja i prevencije korupcionih protivpravnih delatnosti koji se odnose na krivičnopravno kažnjiva dela, a takođe, primenjivanju u postojećem zakonskom poretku specijalnih mera finansijske kontrole u ciljevima nedopuštanja legalizacije protivpravno stečenih novčanih sredstava i bilo kakve imovine; (11) utvrđivanja zabrana za državno dužnostna lica i lica izjednačenih sa njima, obavljanja preduzetničkih delatnosti, u tom smislu i plaćenih poslova u organima upravljanja privrednih subjekata, sa izuzetkom u slučajevima kada je obavljanje takvih delatnosti predviđeno zakonski ustanovljenim dužnostnim obavezama.

Rukovodioci državnih organa, organizacija, organa mesne samouprave u okvirima svojeg punomoćja obezbeđuju izvršenje potreba važećeg Zakona i primenu predviđenih u njemu disciplinskih mera, koristeći za to kadrovske, kontrolne, pravne i druge službe.

Uticao, presecanje, prevencija korupcionih protivpravnih delatnosti i procesuiranje lica krivaca i njihovih radnji k odgovornosti u okvirima svojih kompetencija ostvaruju organi tužilaštva, bezbednosti, unutrašnjih poslova, poreska, carinska i pogranična služba, poreska i vojna policija.

Odgovarajući organi su dužni preduzimati mere koje proizlaze iz njihovih punomoćja i efikasno informisati opunomoćene organe o svim slučajevima i pojavama korupcionih protivpravnih delatnosti, izvršenih od strane državnih dužnostnih lica. U skladu sa važećim zakonodavstvom može biti obrazovan specijalni državni organ za borbu sa korupcijom.

Lice koje je prijavilo činjenice o korupcijskoj protivpravnoj delatnosti ili koje je na bilo koji način pomoglo u borbi protiv korupcije, nalazi se pod zaštitom države. Činjenice o licu koje je pružilo pomoć u borbi protiv korupcije, predstavlja državnu tajnu koja se daje samo na zahtev krivičnopravnih organa. Razглаšavanje takvih činjenica povlači odgovornost, ustanovljenu zakonom. U slučaju neophodnosti organi koji vode borbu sa korupcijom daju zaštitu ličnoj bezbednosti licu koje je pružilo pomoć u borbi sa korupcijom. Ova pravna pravila ne odnose se na lica koja su saopštila službenu lažnu informaciju, a koja podležu odgovornosti u skladu sa važećim Zakonom.

Lica koja su zainteresovana za obavljanje državne dužnosti, primaju na sebe ustanovljena važećim Zakonom i bilo kojim zakonima ograničenja u cilju nedopuštanja dejstava koji mogu dovesti do iskorišćavanja njihovog statusa i zasnovanog na njemu autoriteta u ličnim, grupnim i bilo kakvim neslužbenim interesima. Pri tom, navedena lica stavljaju se u izvesnost o pravnim posledicama takvih dejstava. Saglasnost navedenih lica za prijem ograničenja beleži se kadrovskim službama odgovarajućih organizacija u pismenoj formi. Neprihvatanje

ovih ograničenja povlači otkaz navedenih lica sa državne dužnosti, ili isterivanje iz državne službe ili bilo koji oblik udaljenja sa državne dužnosti koji je predviđen zakonskim poretkom.

Lica koja predstavljaju kandidate za državnu službu, dostavljaju poreskom organu po mestu boravka poresku prijavu - deklaraciju o dohotku; poresku prijavu - deklaraciju o imovini koja predstavlja objekt oporezivanja, koja se odnosi i na imovinu izvan teritorije matične države, sa navođenjem novčane vrednosti i mesta nalaženja navedene imovine, a takođe činjenice o:

- ulozi u bankarskim organizacijama i hartije od vrednosti, u tom smislu i one izvan teritorije matične države, s navođenjem bankarske organizacije, a takođe i finansijska sredstva kojima se ova lica direktno koriste ili se njima zajednički koriste sa drugim licima;
- svojem direktnom ili indirektnom učestvovanju u ulozi akcionara ili deoničara pravnih lica sa navođenjem broja akcija ili deonica u ukupnom kapitalu pravnog lica i potpunih bankarskih ili bilo kojih rakvizita koji se nalaze u imovinskoj masi te organizacije;
- trustovima i državama u kojima su oni registrovani, sa navođenjem brojeva odgovarajućih bankarskih računa, ukoliko je to lice beneficijar ovih trustova;
- nazivima i rekvizitima drugih organizacija u kojima lica imaju poslovne odnose, ugovore i obaveze (u tom smislu i usmene) po sadržinskom ili vremenskom čuvanju materijalnih i finansijskih sredstava koji pripadaju licu, u razmerama koje prelaze hiljadukratnu visinu mesečnog knjigovodstvenog pokazatelja (minimalni mesečni novčani iznos - zarada).

Lica koja se nalaze na državnoj dužnosti, jedanput godišnje u periodu izvršavanja svojih obaveza utvrđenih poreskim zakonodavstvom, izveštavaju nadležni poreski organ prema svom mestu boravka poreskom prijavom - deklaracijom. Navedena lica dostavljaju državnom organu u kojem su zainteresovana za državni položaj ili u kojem se već nalaze u radnom odnosu, dokument poreskog organa koga ovaj organ izdaje na osnovu informacija iz poreske prijave - deklaracije.

Nedostavljanje ili dostavljanje nepotpunih, neistinitih poreskih prijava - deklaracija i činjenica, ukoliko ovo nema priznake krivičnoporavno kažnjivog dela, predstavlja osnov prestanka radnog odnosa navedenih lica na državne dužnosti ili povlači dobijanje otkaza sa državne dužnosti ili bilo koje neigovo razrešenje od državne dužnosti u skladu sa važećim zakonskim poretkom.

U poretku ustanovljenom zakonodavstvom, mogu biti objavljeni podaci o kvantitetu i o izvorima dohodka državnih dužnostnih lica koja zauzimaju odgovorne državne dužnosti, a takođe činjenice o dohodcima kandidata na izborne državne dužnosti prilikom njihove kandidature.

Državnim dužnostnim licima i licima koja su izjednačena sa njima, zabranjuje se zaključivanje građanskopravnih poslova ne pod svojim imenom – na fiktivna lica, anonimno, pod pseudonimom i drugih. Ovi poslovi smatraju se nepunovažnim u ustanovljenom zakonskom poretku.

Fizička i pravna lica koja učestvuju u obavljanju funkcija upravljanja državnom imovinom, dostavljaju po poretku i broju, ustanovljene vladom države, račune o svim pravnim poslovima imovinskog karaktera i finansijskim delatnostima vezanih sa državnom imovinom, u državni organ koji vrši u odnosu na državnu imovinu pravo sopstvenika.

Kada ove informacije dođu do saznanja poreskih organa one predstavljaju, u skladu sa navedenim važećim članom, službenu tajnu. Njihovo razглаšavanje, ukoliko se u ovome ne materijalizuju delatnosti krivičnog kaznjivog dela, povlači prestanak radnog odnosa lica-krivca. Date činjenice dostavljaju se samo na zahtev krivičnih organa, a takođe suda u zakonom predviđenim slučajevima.

Mere finansijske kontrole, predviđene važećim članom, ne odnose se na pravne odnose u vezi sa kupovinom stambenih nekretnina i građevinskog materijala za izgradnju stambenih objekata u državi. Finansijska kontrola pri kupovini stambenih nekretnina i građevinskog materijala za izgradnju vrši se u skladu sa zakonodavstvom države.

Državno dužnostnim licima zabranjuje se obavljanje druge plaćene delatnosti, osim pedagoške, naučne ili bilo koje stvaralačke delatnosti. Državna dužnostna lica mesec dana nakon stupanja na dužnost obavezna su u skladu sa poretkom ustanovljenim državnim zakonodavstvom, predati na povereno upravljanje za vreme za koje se nalaze na dužnosti imovinu koja im pripada i čije iskorišćavanje im donosi prihod, sa izuzetkom novčanog prihoda koji po zakonu pripadaju tim licima, a takođe i prihoda od bilo koje imovine date pod zakup. Državna dužnostna lica koja se bave delatnostima zabranjenim Zakonom podležu prestanku radnog odnosa ili bilo kom vidu udaljenja sa državne dužnosti u ustanovljenom zakonskom poretku. Državna dužnostna lica koja su udaljena sa državne dužnosti u vezi sa delatnostima nespojivim sa izvršenjem državne dužnosti, ne mogu biti postavljena na novu državnu dužnost dok ne prestanu obavljati navedene delatnosti u važećem članu.

Državna dužnostna lica i lica izjednačena sa njima, ne mogu obavljati dužnosti nalazeći se u neposrednoj dužnostnoj potčinjenosti njihovih bliskih srodnika (roditelja, supružnika, braće, sestre, dece) ili sa rodbinom po liniji bračnog partnera (braćama, sestrama, roditeljima i supružnicima dece), samo izuzetno u slučajevima predviđenim zakonodavstvom.

Lica koja krše zahteve Zakona, ukoliko ona dobrovoljno u roku od tri meseca od momenta utvrđenog kršenja zakona ne prestanu sa kršenjem istog, podležu prelasku na dužnost koja isključuje takvu potčinjenost, pod novom kontrolom ili potčinjenosti, a u slučaju nemogućnosti takvog prelaska jedan od takvih službenika podleže prestanku radnog odnosa ili bilo kom drugom vidu udaljenja sa dužnosti.

Protivpravne delatnosti koje stvaraju uslove za korupciju, predstavljaju sledeće radnje državnih dužnostnih lica ili lica izjednačenih sa njima: (1) protivpravno mešanje u delatnosti drugih državnih organa, organizacija; (2) iskorišćavanje svojih službenih punomoćja za rešavanje pitanja vezanih zadovoljenjem materijalnih interesa navedenih lica ili lica njihovih bliskih krvnih srodnika i sa rodbinom po liniji njihovog bračnog partnera; (3) omogućavanje ne predviđenih zakonom privilegija (protekcijonizam, rođačke veze) pri stupanju ili napredovanju u državnoj ili izjednačenom sa njom službom; (4) ukazivanje protivpravnih privilegija pravnim i fizičkim licima u toku pripremanja i donošenja službenih odluka; (5) ukazivanje bilo kome i bilo kakve ne predviđene zakonom pomoći u ostvarivanju preduzetničke ili bilo koje delatnosti vezane sa izvlačenjem profita; (6) iskorišćavanje u lične ili grupne interese informacije dobijene prilikom izvršenja službenih obaveza, ukoliko ista ne sme biti oficijalno razgllašavana; (7) neobrazloženi otkaz kojeg je u skladu sa zakonodavstvom trebalo obrazložiti u informisanju fizičkih ili pravnih lica, njegovo zadržavanje, predavanje neistinite ili nepotpune informacije; (8) zahtevanje od fizičkih ili pravnih lica informacija koje oni u skladu sa zakonodavstvom nisu dužni dati; (9) predaja državnih finansijskih i materijalnih resursa u izborne fondove pojedinih kandidata ili opštedruštvenih asocijacija; (10) kršenje ustanovljenog zakonom poretka razmatranja zahteva fizičkih i pravnih lica i rešavanja pitanja koja ulaze u njihovu nadležnost; (11) davanje poklona i ukazivanje neslužbenih usluga višim službenim licima, sa izuzetkom simbiličnih znakova pažnje i simboličnih suvinira u skladu sa normama pažnje, gostoprimstva, u novčanim vrednostima određenim nacionalnim zakonodavstvom, a takođe pri izvršenju protokolarnih i bilo kojih oficijalnih sastanaka; (12) javno onemogućavanje fizičkih i pravnih lica u realizaciji njihovih prava i zakonskih interesa; (13) delegiranje punomoćja na državno regulisanu preduzetičku delatnost fizičkih ili pravnih lica koja obavljaju takvu delatnost, a takođe u procesu njene kontrole; (14) učestvovanje u igrama na sreću novčanog ili bilo kog imovinskog karaktera sa nadređenim ili podređenim ili sa onim licima sa kojima se nalazi u istoj službenoj zavisnosti ili profesionalno dužnostnim licima.

Izvršeni državno dužnostnim licima ili licima koji su izjednačeni sa njima bilo kog od navedenih u punktu 1 važećeg člana protivpravne delatnosti, ukoliko ovo ne sadrži priznak krivičnopravno kažnjivog dela, povlači premeštanje na niže službeno mesto, otkaz ili bilo koje udaljenje sa delatnosti ili u skladu sa zakonom

pokretanje
izvršenje b
posle pokre
otkaz ili bilo
poretkom.

U slu
navedenih p
o tome odg
dana dobija

Korup
njem materi
dužnostnih
državnih ili
drugim forma
od fizičkih lic
novčana sre
izjednačenog
su oni dobili
mora se u t
objasniti odg
(2) primanje p
sa njima fun
znakova pažn
i gostoprimst
pri provođenju
bez znanja na
odgovarajućih
od sedam dar
pružene držav
dobilo poklone
navedenog for
prodaje prenos
poziva za nac
druga putovanj
izuzetkom put

- po poziv
- po poziv
ili organa
pozvanih

pokretanje disciplinskog postupka i utvrđivanje disciplinske odgovornosti. Ponovno izvršenje bilo kojeg od navedenih protivpravnih delatnosti u roku od godine dana posle pokretanja disciplinskog postupka za prethodnu protivpravnu delatnost povlači otkaz ili bilo koje drugo udaljenje sa dužnosti u skladu sa zakonom ustanovljenim poretkom.

U slučaju izvršenja od strane narodnih poslanika države bilo kojeg od navedenih protivpravnih delatnosti, organi koji vode borbu sa korupcijom, informišu o tome odgovarajuću izbornu komisiju koja je obavezna da u roku od pet dana od dana dobijanja materijala ovo saopštiti na parlamentarnoj skupštini.

Korupcijskim protivpravnim delatnostima, vezanim sa protivpravnim dobijanjem materijalne koristi ili privilegija, predstavljaju sledeće delatnosti državno dužnostnih lica ili lica izjednačenih sa njima: (1) primanje za izvršenje svojih državnih ili izjednačenih njima funkcija bilo kakve nagrde u vidu novca, usluga ili drugim formama od organizacije u kojoj lice ne vrši odgovarajuću funkciju, a takođe od fizičkih lica, ukoliko bilo koje od tih nagrada nije predviđeno zakonodavstvom; novčana sredstva koja su došla na račun državnog dužnostnog lica ili lica izjednačenog sa njim, bez službenim aktom ukazanog lica, a takođe sredstva koja su oni dobili obavljajući protivpravnu delatnost iz prvog navedenog podpunkta, mora se u toku dve nedelje od dana prijema novca u državni budžet pismeno objasniti odgovarajućem poreskom organu o načinima prijema takvih sredstava; (2) primanje poklona ili usluga u vezi sa izvršenjem svojih državnih ili izjednačenih sa njima funkcija od lica zavisnih od njih po službi, sa izuzetkom simboličnih znakova pažnje i simboličnih suvinira u skladu sa opštepriznatim normama pažnje i gostoprinstva u vrednosnim okvirima utvrđenim nacionalnim zakonodavstvom ili pri provođenju protokolarnih i bilo kojih oficijelnih sastanaka; pokloni koji su dobijeni bez znanja navedenih lica, a takođe pokloni primljeni od njega u vezi sa izvršenjem odgovarajućih funkcija u kršenju dela prvog navedenog podpunkta, podležu u roku od sedam dana bezpovratnoj predaji u specijalni državni fond, a novčane usluge pružene državnom službeniku moraju biti uplaćene u državni budžet; lice koje je dobilo poklone i koje ima status navedenog dužnostnog lica može iste otkupiti iz navedenog fonda po tržišnoj ceni u trenutku otkupa; dobijeni novčani iznosi od ove prodaje prenose se iz specijalnog državnog fonda u državni budžet; (3) primanje poziva za nacionalne ili inostrane turistička, lečeće-ozdravljajuća ili bilo kakva druga putovanja na račun fizičkih i pravnih lica, kako inostranih, tako i državnih, sa izuzetkom putovanja:

- po pozivu supruga, rođaka, na njihov račun;
- po pozivu bilo kojih fizičkih lica (uz saglasnost po dužnosti nadređenog lica ili organa), ukoliko se odnosi sa njima ne tiču poslova službene delatnosti pozvanih;

- sprovedenih u skladu s međunaodnim ugovorima država ili uzajamnih sporazuma između državnih organa domaće države i državnih organa inostrane države za račun sredstava odgovarajućih državnih organa i (ili) međunarodnih organizacija;
- sprovedenih u saglasnost nadležnog dužnostnog lica ili organa za učestvovanje u inostranim (međunarodnim) naučnim, sportskim, umetničkim, profesionalnim, humanitarnim akcijama na račun sredstava opštih ujedinenih (fondova), u tom smislu putovanja ostvarenih u okvirima statutarnih delatnosti takvih ujedinenih opštih (fondova) po pozivu njihovih inostranih partnera; korišćenje ne predviđenih zakonodavstvom primućstva u dobijanju kredita, drugih kreditnih sredstava, kupovina hartija od vrednosti, nekretnina i bilo kakve imovine.

Izvršeni od strane državno dužnostnog lica ili lica koje je izjadnačeno sa njim bilo kakvog iz korupcionih protivpravnih delatnosti, ukoliko ono ne sadrži elementi krivičnog dela, povlači za sobom premeštanje na niže radno mest, otkaz ili bilo koje udaljenje sa dužnosti u ustavnoljenom zakonskom poretku ili pokretanje bilo kakvog disciplinskog postupka i utvrđivanje disciplinske odgovornosti. Ponovno izvršenje bilo kog od navedenih protivpravnih delatnosti u toku jedne godine posle izricanja disciplinske mere za prvu protivpravnu delatnost povlači za sobom otkaz ili bilo koje udaljenje sa dužnosti ustanovljene zakonskim poretkom.

U slučaju izvršenja od strane narodnih poslanika države ili bilo kog dužnostnog lica, krivičnopravni organi koji vode borbu protiv korupcije, informišu o tome odgovarajuću izbornu komisiju koja je obavezna u roku od pet dana od dana prijema materijala da ih iznese na sednici parlamenta.

Rukovodioci državnih organa koji u okvirima svojeg punomoćja nisu preduzeli mere predviđene važećim Zakonom u odnosu prema svojim podčinjenim krivcima koji su izvršili korupcione protivpravne delatnosti, ili koji nisu predali odgovarajuće informacije u poreskim organima nadležnim prema mestu boravka lica krivaca, podležu novčanom kažnjavanju utvrđenom sudom u administrativnom poretku po mišljenju krivičnopravnih organa u razmeru od trideset do pedeset mesečnih knjigovodstvenih pokazatelja (minimalni iznosi mesečne naknade - zarade).

Ponovno izvršenje protivpravnih delatnosti, predviđeno stavom 1 važećeg člana, povlači otkaz za krivca rukovodioca navedenih organa ili bilo koje udaljevanje sa dužnosti.

Državni službenici, zaposleni u krivičnopravnim organima, informišući organ koji je zadužen za borbu protiv korupcije, lažnom infomracijom o činjenicama korupcione protivpravne delatnosti konkretnog lica, ukoliko njihove radnje ne predstavljaju krivičnopravne kažnjive delatnoti, kažnjavaju se disciplinskim merama

do razres
po mišljen
Pre
lažnu info
radnje ne
suda adm
kazna u r
(minimaln
U s
ili lica izje
prtvzakoni
dohotka, a
dohodak.
U slu
dobara ili
dobijenih us
po tužbi drž
lica, opun
presude, su
protivpravne
Ukolik
otkaza ili bilo
delatnosti od
lice ili organ
nadležan pr
materijalnoj
Poslo
ju proglašeni
tkom. Akti iz
proglašeni in
na donošenje
zainteresovan
Navede
Ukrajine, koje
Ukrajine u 20
protokol u K
godini istovren
pitanjima obez
milenijuma" ko

do razrešenja sa dužnosti ili bilo kog udaljenja od izvršenja odgovarajućih funkcija po mišljenju organa nadležnog za borbu protiv korupcije.

Prema licu koje je saopštilo organu koji vodi borbu protiv korupcije, službenu lažnu informaciju o činjenicama korupcione protipravne delatnosti, ukoliko njegove radnje ne predstavljaju krivičnopravne kažnjive delatnosti, predlaže se od strane suda administrativni pritvor na rok od trideset dana ili administrativna novčana kazna u razmeri od sto do dvestotina mesečnih knjigovodstvenih pokazatelja (minimalni iznosi mesečne naknade - zarade).

U svim slučajevima protivzakonitog obogaćenja državnih dužnostnih lica ili lica izjednačenih sa njima, u rezultatu korupcionih protivpravnih delatnosti protivzakonito dobijena materijalna sredstva stavljaju se na raspolaganje državnog dohotka, a vrednost protivzakonito dobijenih usluga – preuzimanju u državni dohodak.

U slučaju odbijanja dobrovoljne predaje protivzakonito stečenih materijalnih dobara ili plaćanja državi njihove tržišne vrednost ili vrednost protivzakonito dobijenih usluga, uzimanje se ostvaruje putem sudske presude u dohodak države po tužbi državnog tužioca, poreskih službi ili drugih državnih organa i dužnostnih lica, opunomoćenih na ovo zakonom. Navedeni organi, do donošenja sudske presude, stavljaju zabranu na krišćenje materijalnih dobara krivca – izvršioca protipravne delatnosti.

Ukoliko državno dužnostno lice ili lice izjednačeno sa njim, posle dobijanja otkaza ili bilo kog vida udaljenja sa dužnosti zbog izvršene korupcione protipravne delatnosti odbija da ispuni zahteve predviđene punktom 1 ovog člana, dužnostno lice ili organ koji donosi odluku o meri udaljenja sa dužnosti, šalje u poreski organ nadležan prema mestu boravka krivca službeni akt o dobijenoj protipravnoj materijalnoj koristi.

Poslovi zaključeni s izvršenjem korupcionih protivpravnih delatnosti, bivaju proglašeni od suda nepunovažnim u skladu sa ustanovljenim zakonskim poretkom. Akti izvršeni kao posledica korupcionih protivpravnih delatnosti mogu biti proglašeni nepunovažnim od strane organa ili dužnostnog lica koje je opunomoćeno na donošenje ili stavljanje van snage odgovarajućih akata, ili sudom po tužbi zainteresovanih fizičkih ili pravnih lica, ili državnog tužioca.

Navedene odredbe predstavljaju osnovu antikorupcijskog zakonodavstva Ukrajine, koje se danas sastoji iz niza zakona: ratifikovanih Vrhovnom Skupštinom Ukrajine u 2006. godini Krivična konvencija o borbi sa korupcijom, Dopunski protokol u Krivičnoj konvenciji za borbu sa korupcijom (ratifikovan u 2006. godini istovremeno sa Konvencijom), Ukaz Predsednika Ukrajine „O Savetu po pitanjima obezbeđenja realizacije u Ukrajini Porgovog programa Korupcije *Izazovi milenijuma*“ koji se odnosi na sniženje stepena korupcije, u saglasnosti sa kojim je

do razrešenja sa dužnosti ili bilo kog udaljenja od izvršenja odgovarajućih funkcija po mišljenju organa nadležnog za borbu protiv korupcije.

Prema licu koje je saopštilo organu koji vodi borbu protiv korupcije, službenu lažnu informaciju o činjenicama korupcione protipravne delatnosti, ukoliko njegove radnje ne predstavljaju krivičnopravne kažnjive delatnosti, predlaže se od strane suda administrativni pritvor na rok od trideset dana ili administrativna novčana kazna u razmeri od sto do dvestotina mesečnih knjigovodstvenih pokazatelja (minimalni iznosi mesečne naknade - zarade).

U svim slučajevima protivzakonitog obogaćenja državnih dužnostnih lica ili lica izjednačenih sa njima, u rezultatu korupcionih protipravnih delatnosti protivzakonito dobijena materijalna sredstva stavljaju se na raspolaganje državnog dohotka, a vrednost protivzakonito dobijenih usluga – preuzimanju u državni dohodak.

U slučaju odbijanja dobrovoljne predaje protivzakonito stečenih materijalnih dobara ili plaćanja državi njihove tržišne vrednost ili vrednost protivzakonito dobijenih usluga, uzimanje se ostvaruje putem sudske presude u dohodak države po tužbi državnog tužioca, poreskih službi ili drugih državnih organa i dužnostnih lica, opunomoćenih na ovo zakonom. Navedeni organi, do donošenja sudske presude, stavljaju zabranu na krišćenje materijalnih dobara krivca – izvršioca protipravne delatnosti.

Ukoliko državno dužnostno lice ili lice izjednačeno sa njim, posle dobijanja otkaza ili bilo kog vida udaljenja sa dužnosti zbog izvršene korupcione protipravne delatnosti odbija da ispuni zahteve predviđene punktom 1 ovog člana, dužnostno lice ili organ koji donosi odluku o meri udaljenja sa dužnosti, šalje u poreski organ nadležan prema mestu boravka krivca službeni akt o dobijenoj protipravnoj materijalnoj koristi.

Poslovi zaključeni s izvršenjem korupcionih protipravnih delatnosti, bivaju proglašeni od suda nepunovažnim u skladu sa ustanovljenim zakonskim poretkom. Akti izvršeni kao posledica korupcionih protipravnih delatnosti mogu biti proglašeni nepunovažnim od strane organa ili dužnostnog lica koje je opunomoćeno na donošenje ili stavljanje van snage odgovarajućih akata, ili sudom po tužbi zainteresovanih fizičkih ili pravnih lica, ili državnog tužioca.

Navedene odredbe predstavljaju osnovu antikorupcijskog zakonodavstva Ukrajine, koje se danas sastoji iz niza zakona: ratifikovanih Vrhovnom Skupštinom Ukrajine u 2006. godini Krivična konvencija o borbi sa korupcijom, Dopunski protokol u Krivičnoj konvenciji za borbu sa korupcijom (ratifikovan u 2006. godini istovremeno sa Konvencijom), Ukaz Predsednika Ukrajine „O Savetu po pitanjima obezbeđenja realizacije u Ukrajini Porgovog programa Korupcije *Izazovi milenijuma*“ koji se odnosi na sniženje stepena korupcije, u saglasnosti sa kojim je

formiran Savet za borbu sa korupcijom pri Predsedniku Ukrajine, Zakon Ukrajine od 5. oktobra 1995. godine „O borbi sa korupcijom“ i niz drugih normativnih akata koji sadrže norme o antikorupciji.

Osnovni problemi koji postoje danas u Ukrajini i tiču se borbe sa korupcijom, moguće se formulisati na sledeći način:

1. Nacionalno zakonodavstvo nije u potpunosti usaglašeno sa Konvencijom OUN protiv korupcije, Krivičnom i Građanskom konvencijom Saveta Evrope u borbi sa korupcijom. Uzrocima neblagovremeno donesenih zakona, iniciranih od strane Predsednika Ukrajine, su takođe neispunjenje međunarodne obaveze Ukrajine prema ustanovljenju odgovornosti za korupciju pravnih lica, podmićivanje od strane lica privatnog sektora, trgovinskim uticanjem i poznanstvima.

2. Nisu izvršene izmene u zakonodavstvu o procesuiranju odgovornosti za korupciju lica koja imaju imunitet.

3. Nasušni problem ostaje poboljšanje samog pojma „korupcija“ uzimajući na znanje međunarodne standarde.

4. Odužila se priprema nove redakcije Zakona Ukrajine „O državnoj službi“, Zakona Ukrajine „O državnoj finansijskoj kontroli sa prijavom dohodka i njihovim iskorišćavanjem od strane lica opunomoćenih na izvršenje državnih funkcija, članovima njihovih porodica i bliskih srodnika“, „Kodeksa časti ponašanja dužnostih lica“.

5. Prethodna Vlada tek posle godinu dana, utvrdila je akcioni plan za realizaciju Konceptije borbe sa korupcijom u Ukrajini koja je bila predložena od strane Predsednika Ukrajine još u 2006. godini.

Veliki značaj u delu borbe sa korupcijom ima inicijativa Predsednika Ukrajine, Viktora Juščenka. Kontrola korupcije predstavlja jedan od prioritarnih ciljeva državne politike koju sprovodi naš Predsednik. Od prvih dana stupanja na dužnost Predsednika, Viktor Juščenko donosi niz mera usmerenih na smanjenje obima korupcije u državi.

Ukazom od 18. novembra 2005. godine „O primarnim merama posebno detenzaciji ekonomike i protivdejtava korupciji“, sa njegove strane bili su određeni osnovni smerovi protiv dejstva korupcije u političkoj, ekonomskoj i socijalnoj sferi na opštedržavnom i mesnom stepenu.

Predsednik je postavio pred Vladom sledeće zadatke:

- razrada antikorupcionih zakonskih projekata koji bi odgovarali međunarodnim standardima;
- razrada mehanizama obezbeđenja stabilnosti i neprikosnovenosti imovinskih prava stečenih u procesu privatizacije imovine u periodu od 1994 – 2004. godine;

- uvođenje građanskog monitoringa stanja proširenja korupcije u svim sferama života države;
- privlačenje pažnje naučnika i društva u cilju sprovođenja nezavisne ekspertize zakonskih projekata.

Efektivna borba protiv korupcije moguća je samo pri uslovima stvaranja dinamičnog sistema prevencije korupcije, razrade kompleksnih mera protivudejstava toj opšteopasnoj pojavi, otkirvanju i prevazilažanju njenih socijalnih uslova (uzroka) i njenih pojava oblika.